

ĮMONĖS DARBO UŽMOKESČIO SISTEMOS SU MOKOMĄJA POSISTEME PROTOTIPAS

Eivinas Leskauskas, vadovas Matas Jasiulis

Kauno kolegija

Anotacija

Šiame straipsnyje bus trumpai aptariami pagrindiniai dalykai ir metodai, kuriais buvo remtasi rengiant įmonės užmokesčio sistemos mokomosios posistemės prototipą. Įmonėse svarbus analitinis įrankis – sistema, gebanti atrinkti tik įmonės politiką atitinkančią informaciją, bei analizuoti darbuotojų veiklą tik pagal įmonės veikimo principus.

Raktiniai žodžiai: „Finansinė veikla“, „Darbo užmokestis“, „Įmonės politika“.

ĮVADAS

Temos aktualumas

Įmonėje „X“ daug laiko atima darbuotojų darbo užmokesčio skaičiavimas bei daug klausimų įmonės vadovui kelia darbuotojų finansinės veiklos nauda įmonei. Mažo kapitalo ir apie 50 darbuotojų turinti įmonė negali šiai dienai sau leisti ir nusipirkti licencijuotos informacinės verslo valdymo ir finansų sistemų programos su automatizuotu darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimu. Turima darbo užmokesčio sistema kelia darbuotojų nepasitenkinimą bei yra nepakankamai informatyvi. Taip pat įmonė negali sau leisti įdarbinti finansų analitiko ar kelių darbų vadovų tam, kad prižiūrėtų kaip darbuotojai dirba, kiek įdeda pastangų bendraujant su klientais ar kokius darbus spėja atlikti per vieną darbo dieną. Vienam įmonės vadovui sekti visų darbuotojų veiklą yra sudėtinga ir atima labai daug laiko. Įmonei „X“ kuriama informacinė darbo užmokesčio sistema su mokomąja posisteme, kuri nepaliks klausimų darbuotojams atlyginimo klausimais bei teiks atskaitas įmonės vadovui darbingumo klausimais.

Problema

- Mažas įmonės kapitalas lemia tai, jog daugiau darbo reikia įdėti patiems darbuotojams, norint įmonei augti.
- Didelis laiko užimtumas skaičiuojant atlyginimus darbuotojams be tam skirtų automatizuotų įrankių
- Darbuotojų nepasitenkinimas informacijos apie darbo užmokestį klausimais.
- Darbuotojų nešama nepakankama nauda įmonei.

Tyrimo objektas

Darbuotojų finansinės veiklos ir darbingumo rodikliai

Tyrimo metodika

Naudojantis sąskaitomis faktūromis bei mokėjimais analizuoti darbuotojų kuriamą naudą.

Tikslas

Sukurti informacinės įmonės „X“ darbo užmokesčio sistemos prototipą su mokomąja posisteme. Posisteme, kuri informuotų įmonės „X“ darbuotojus apie jų sumokamus mokesčius, sukauptas atostogas, sukauptus atlyginimus bei pačią sistemą, kuri teiktų atskaitas informaciniais darbuotojų finansiniais klausimais.

Uždaviniai

1. Išanalizuoti įmonės politiką.
2. Išanalizuoti įmonės darbo principus ir veikimą.
3. Susipažinti su įmonės darbuotojų veikla ir atsakomybėmis.
4. Sukurti mokomąją posistemę įmonėms „X“ darbuotojų informavimui.
5. Sukurti darbo užmokesčio sistemą, gebančią skaičiuoti ir vesti mokėjimus darbuotojams.
6. Sukurti sistemą, gebančią apskaitos įrašus filtruoti ir rūšiuoti.
7. Sukurti sistemą, gebančią teikti atskaitas apie darbuotojų darbo našumą.

1. Teorinis tyrimo pagrindimas

Įmonėje yra labai svarbus darbuotojų našumas, darbingumas. Nebūtinai reikia pradėti nuo aukščiausias pareigas turinčių darbuotojų bei jų atsakomybių. Galima pradėti analizuoti mažiausią atsakomybę turinčius

darbuotojus įmonėje. Nors ir mažiausią atlygį gaunantys ir mažiausiai atsakomybės darbe turintys darbuotojai gali atrodyti nesvarbūs, tačiau įmonės „X“ politikoje taip nėra. Kiekvienas darbuotojas lygiai tiek pat svarbus kaip ir kitas, bet kurią darbo vietą ir pareigas užimantis darbuotojas.

Kiekviena darbo vieta svarbi. Įmonė „X“ - prekybinė įmonė, turinti savo vadybininkus klientams pritraukti, sandėlio darbuotojus – prekių užsakymams ir sandėliavimui, vairuotojus – prekių pristatymui, buhalterius – įmonės finansų tvarkymui, technikus – prekėms tvarkyti, paruošti, pakeisti. Sakykime, kuo daugiau užsakymų per dieną surenka sandėlio darbuotojas, tuo daugiau jų išveža vairuotojas. Arba kuo daugiau užsakymų išveža vairuotojai, tuo greičiau jas gauna klientai ir pasitiki įmonės greitu pristatymu. Kuo daugiau vadybininkas bendrauja su klientais, tuo didesnė tikimybė juos išlaikyti ilgesniam laikui. Kiekvienas darbuotojas kiekvieną dieną gali vis labiau tobulėti ir atnešti naudą įmonei.

Sąskaitos faktūros parodo labai daug informacijos:

- Data, kada galima spręsti kiek tą dieną buvo išrašytų sąskaitų (Tai parodo apskaitininkų darbą).
- Kiekis, iš kurio galima spręsti kiek užsakymų buvo surinkta tą dieną (Tai parodo sandėlininkų darbą).
- Iš pateiktų užsakymų kiekio sąskaitoms išrašyti galima spręsti apie vadybininkų darbą bei bendravimui su klientais skirtą laiką.
- Iš apmokėtų sąskaitų galima spręsti apie pajamas ir pelną, įmonės gautą per dieną.

Svarbu paminėti, jog įmonės „X“ vadovui svarbus kiekvieno darbuotojo našumas. Taip įmonės vadovas gali paskatinti dirbti dar daugiau įmonės naudai arba suteikti motyvacijos gerų rezultatų nerodantiems darbuotojams.

2. Tyrimo rezultatai ir jų analizė

Naudotojų kategorijos lentelė (žiūr. 1 lentelę) parodo programos naudotojus, jų kvalifikaciją ir kokius uždavinius leis išspręsti informacinė įmonės darbo užmokesčio sistema su mokomąją posisteme.

1 lentelė. Naudotojų kategorijos lentelė

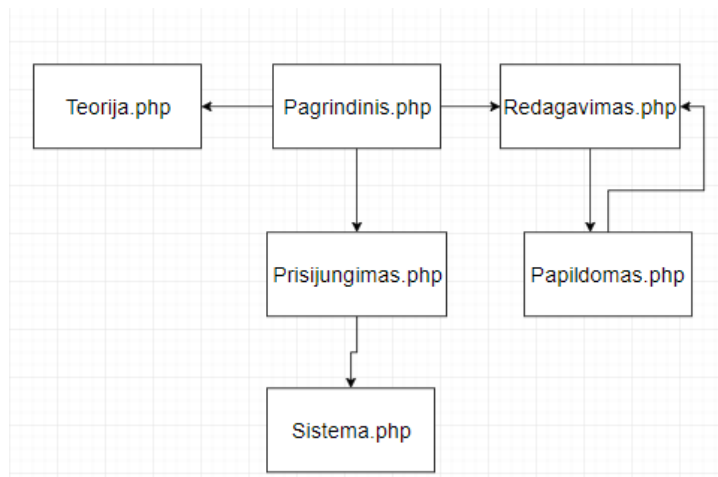
Naudotojo kategorija	Sprendžiami uždaviniai	Patirtis dalykinėje srityje	Patirtis IT	Prioritetas
Administratorius	• Turi pilną prieigą prie sistemos, prižiūri sistemos veikimą. • Kontroliuoja kitų vartotojų veiksmus sistemoje. • Pateikia ir pristato naujinimus kitiems vartotojams	Srities specialistas	Patyręs	Svarbiausias naudotojas
Vadovas	• Prižiūri ir seka galutinius darbo rezultatus. • Kontroliuoja sistemos naudotojus • Vadovauja sistemos naudotojams • Pateikia sistemos vartojimo taisykles, sudarytas pagal įmonės politiką, darbuotojams. • Teikia pasiūlymus ir galutines išvadas apie sistemos duotus rezultatus.	Įmonės vadovas	Patyręs	Antraeilis naudotojas
Buhalteris	• Apdoroja sistemoje esančius duomenis. • Analizuoja ir lygina gautus rezultatus. • Suvedinėja reikalingus duomenis į sistemą. • Prižiūri informacinės sistemos tvarką, palaiko veikimą • Esant klaidai ar gedimui sutvarko sistemą arba praneša sistemos administratoriui	Srities specialistas	Patyręs	Svarbiausias naudotojas
Darbuotojas	• Naudojasi mokomąja posisteme. • Naudojasi sistema, tikrina savo darbo užmokestį • Seka savo finansinę veiklą.	Bendras išsilavinimas	Bendros žinios	Antraeilis naudotojas

Abstrakčių objektų lentelė (žiūr. 2 lentelę) parodo visus objektus, esančius sistemoje bei kokia informacija bus kaupiama joje.

2 lentelė. Abstrakčių objektų lentelė

Abstraktus objektas	Kokia informacija bus kaupiama informacinėje sistemoje
Duomenų bazė	Informacija apie darbuotojus
Mokomoji posistemė	Informacija apie finansus, teoriniai paaiškinimai, skaičiavimai ir pavyzdžiai.
Užmokesčio sistema	Informacija apie darbo užmokestį, bei darbo užmokesčio skaičiavimai.
Įmonės informacinė sistema	Saugoma visa darbuotojų finansinė veikla.

Sistemos failų struktūra (žiūr. 1 pav. ir 3 lentelę) parodo visus sistemos failus ir ryšius, t.y. kaip jie susiję tarpusavyje.

1 pav. sistemos failų struktūr

3 lentelė. Sistemos sudėtinės dalys ir jų paskirtis

Failo pavadinimas	Paskirtis
Pagrindinis.php	Pagrindinis sistemos langas, skirtas visiems vartotojams ir nurodantis kryptis į prisijungimo, redagavimo ir teorijos langus.
Prisijungimas.php	Prisijungimo meniu, kur vartotojai prisijungia savo unikaliais prisijungimo duomenimis.
Redagavimas.php	Redagavimo failas, kuris skirtas sistemos administratoriui, svarbiausias failas kuriame vyksta redagavimo, sistemos klaidų, gedimo ir naujinimo darbai.
Teorija.php	Mokomoji posistemė, skirta vartotojų švietimui gerinti.
Sistema.php	Projektuojama sistema, kurioje pateikiama nagrinėjama problema ir sprendimo būdas.
Papildomas.php	Papildomas prisijungimo meniu, skirtas turintiems administratoriaus teises.

3. Apibendrinimas

Darbas, jo tikslas, uždaviniai, problemos analizė, metodikos ir kiti etapai negali vykti atsitiktine tvarka, viskas turi vykti pagal planą, kadangi visos darbo dalys yra susijusios ir priklausomos viena nuo kitos. Norint tiksliai išanalizuoti problemą ir pateikti išvadas, pasiūlymus bei sprendimo būdus reikia pradėti nuo pačio analizuojamo objekto, šiuo atveju įmonės „X“ politikos analizavimo. Svarbu gerai žinoti, išmanyti įmonės veikimo principus, sistemą. Tik gerai pažinus įmonę ir realiai susipažinus su įmonės veikla galima įmonei sukurti analitinį įrankį, kuris suteiks jai priemonę patogiai matyti finansinį pelną lemiančius dalykus. Sukurta sistema teiks informaciją apie įmonės „X“ darbuotojų veiklą, mokys darbuotojus bei sieks sutaupyti daug veltui leidžiamo laiko, kurį bus galima išnaudoti naudingesniems dalykams ir padės įmonei augti.

Literatūra

1. Lietuvos respublikos Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo Įstatymas [žiūrėta 2019-12-06] prieiga per internetą: <<https://www.etar.lt/portal/lt/legalact/f6d686707e7011e6b969d7ae07280e89>>
2. Finansų teisė mokomoji priemonė lektorius Haroldas Juška [žiūrėta 2019-12-05] prieiga per internetą : <<http://dspace.kaunokolegija.lt/bitstream/handle/123456789/107/finansu%20teises%20mokomoji%20priemone.pdf?sequence=1&isallowed=y>>
3. Finansų teorija, rodikliai ir mokomosios skaičiuoklės [žiūrėta 2019-12-07] prieiga per internetą : <<https://www.finansistas.net>>
4. Įstatymai, viešasis sektorius [žiūrėta 2019-12-08] prieiga per internetą : <<https://www.vmi.lt>>
5. Programavimo pagrindai žiūrėta 2019-12-07] prieiga per internetą : <<http://phppamokos.lt>>

A PROTOTYPE OF A COMPANY PAYROLL SYSTEM WITH A TRAINING SUBSYSTEM

Eivinas Leskauskas, supervisor Matas Jasiulis

Kaunas University of Applied Sciences

Summary

This article briefly discusses the main subjects and methods used to develop the prototype of the training subsystem of the company's payroll system. An important analytical tool in companies is a system that is able to select only information that complies with the company's policy, and to analyze the activities of employees only in accordance with the company's operating principles.